

Sygn. akt III KK 502/22

## POSTANOWIENIE

Dnia 16 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.  
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 16 listopada 2022 r.  
sprawy **K. B. i M. M.**  
skazanych za czyny z art. 258 § 1 k.k. i inne  
z powodu kasacji wniesionych przez obrońców skazanych  
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie  
z dnia 1 lutego 2022 roku, sygn. akt II AKa 155/21  
zmieniającego w części, a w pozostałym zakresie utrzymującego w mocy  
wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie  
z dnia 4 lutego 2021 roku, sygn. akt III K 310/15

### **p o s t a n o w i ł:**

- 1. oddalić kasacje jako oczywiście bezzasadne;**
- 2. obciążyć skazanych K. B. i M. M. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego w częściach na nich przypadających.**

### UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 4 lutego 2021 r., sygn. III K 310/15, oskarżonego M. M. uznano za winnego popełnienia czynów: z art. 258 § 1 i 3 k.k., za który wymierzono karę 4 lat pozbawienia wolności i grzywny w wysokości 300 stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 100 zł, z art. 65 § 1 k.k.s. w zb. z art. 91 § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1, 2, 5 k.k.s., za który wymierzono karę roku pozbawienia wolności i grzywny w wysokości 350 stawek dziennych ustalając

wysokość jednej stawki na kwotę 100 zł, z art. 65 § 1 k.k.s. w zb. z art. 91 § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1, 2, 5 k.k.s., za który wymierzono karę roku pozbawienia wolności i grzywny w wysokości 300 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 100 zł, z art. 65 § 1 k.k.s. w zb. z art. 91 § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1, 2, 5 k.k.s., za który wymierzono karę roku pozbawienia wolności i grzywny w wymiarze 200 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 100 zł, z art. 65 § 1 k.k.s. w zb. z art. 91 § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1, 2, 5 k.k.s., za który wymierzono karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności i grzywny w wysokości 500 stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 100 zł. Wobec oskarżonego orzeczono karę łączną 5 lat pozbawienia wolności i grzywny w wysokości 700 stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 100 zł, zaliczono tymczasowe aresztowanie na poczet kary pozbawienia wolności.

Tym samym wyrokiem K. B. uznano za winnego popełnienia czynów: z art. 258 § 1 k.k., za który wymierzono karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wymiarze 300 stawek dziennych w wysokości po 100 zł, z art. 65 § 1 k.k.s. w zb. z art. 91 § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1, 2 i 5 k.k.s., za który skazano go na karę roku pozbawienia wolności i karę grzywny w wymiarze 150 stawek dziennych grzywny w wysokości po 100 zł oraz z art. 65 § 1 k.k.s. w zb. z art. 91 § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1, 2, 5 k.k.s., za który wymierzono karę roku pozbawienia wolności i karę grzywny w wysokości 150 stawek dziennych grzywny po 100 zł. Nadto, wymierzono oskarżonemu karę łączną: 2 lat pozbawienia wolności oraz 500 stawek dziennych grzywny w wysokości po 100 zł, zawieszono wykonanie kary pozbawienia wolności na okres 5 lat próby, a także zaliczono tymczasowe aresztowanie na poczet kar grzywny.

Po rozpoznaniu apelacji złożonych przez obrońców oskarżonych, wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 1 lutego 2022 r., sygn. II AKa 155/21, wyrok uchylono i przekazano do ponownego rozpoznania w części dotyczącej czynu opisanego w punkcie VI części wstępnej wyroku dotyczącego M. M., tj. z art.

65 § 1 k.k.s. w zb. z art. 91 § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1, 2, 5 k.k.s., zmieniono zaś w ten sposób, że uchylono kary łączne wobec M. M., zmodyfikowano wobec niego opis czynu z punktu I części wstępnej w ten sposób, że zmieniono wartość uszczuplonych należności podatkowych i przyjęto, że oskarżony działał w grupie przestępczej, ale nią nie kierował kwalifikując czyn z art. 258 § 1 k.k. i obniżając za niego karę do roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz 100 stawek dziennych grzywny po 100 zł, orzeczono wobec niego nowe kary łączne: 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz 600 stawek dziennych grzywny po 100 zł, zaś w pozostałym zakresie – w tym w odniesieniu do K. B. w całości – utrzymano wyrok w mocy.

Kasacje od wyroku Sądu odwoławczego wnieśli obrońcy skazanych.

Obrońca skazanego K. B. zaskarżył wyrok w części dotyczącej pkt. III., na mocy którego utrzymano w mocy wyrok Sądu Okręgowego, odnośnie do przypisania K. B. przestępstwa z art. 258 § 1 k.k. i zarzucił:

„zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k., a to w związku z naruszeniem art. 17 ust. 1 pkt 7 k.p.k. poprzez skazanie oskarżonego za czyn z art. 258 § 1 k.k., określony w pkt. II części wstępnej wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie, podczas gdy postępowanie karne co do tego czynu w stosunku do oskarżonego zostało już prawomocnie zakończone wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w N. z 09.10.2018 r. w sprawie 80 Cs 333 Js 13031/11 (531/18).”

Mając na uwadze powyższe, obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w części, tj. pkt III, oraz utrzymany nim w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie co do czynu opisanego w pkt. II części wstępnej tego wyroku i w tym zakresie umorzenie postępowania, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku w części, tj. pkt III, oraz utrzymany nim w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie co do czynu opisanego w pkt. II części wstępnej tego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi II instancji.

Obrońca skazanego M. M. zaskarżył wyrok w części dotyczącej punktu II podpunkt 2) i 3) (modyfikacja opisu czynu i kar) oraz pkt IV ppkt I sentencji wyroku (koszty procesu) i zarzucił:

„1. uchybienie art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. albowiem zachodzi okoliczność wyłączająca postępowanie, wskazana w art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k., w szczególności w zakresie czynu popełnionego w dniu 11.02.2011 r. ( opisanego jako II w akcie oskarżenia),

2. naruszenie w postępowaniu odwoławczym prawa procesowego poprzez obrazę art. 433 § 2 k.p.k. wskutek niepełnej kontroli odwoławczej podniesionych w apelacji zarzutów w zakresie działania zorganizowanej grupy przestępczej poprzez co doszło do naruszenia przepisów art. 4 k.p.k, art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k., w szczególności polegające na nierozważeniu w pełni zarzutów apelacji, dotyczących :

1) faktu, iż działalność grupy przestępczej doprowadziła do uszczuplenia należności publiczno-prawnych w łącznej kwocie 32 530 820 zł (zarzut I aktu oskarżenia), podczas gdy kwota 27 733 415 zł wynika z realizacji transportów z Grecji, która to sprawa została uchylona do ponownego rozpoznania i Sąd uwzględnił ten fakt, zmieniając wartość uszczuplenia należności celnych oraz z tytułu podatku od towarów i usług poprzez ustalenie w stosunku do Skazanego, że ta wartość wynosi łącznie 4 797 549 zł co czyni orzeczenia zarówno sądu I i II instancji wadliwymi albowiem w stosunku do pozostałych Skazanych kwota ta wyniosła 32 530 820 zł i pomimo tego orzeczono wobec nich kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, zaś względem Skazanego, którego obecna sytuacja procesowa jest najkorzystniejsza, orzeczono karę bezwzględnego pozbawienia wolności, pomimo tak widocznej dysproporcji w zarzutach, co czyni orzeczenie rażąco niesprawiedliwym w świetle art. 440 k.p.k w zw. z art. 433 § 2 k.p.k.,

2) przyjęcia, że kluczowy świadek, na podstawie którego zeznań wydano orzeczenie – M. B. złożył spójne zeznania w toku postępowania przygotowawczego i zmienił je dopiero na etapie postępowania sądowego, podczas gdy w/wym już w trakcie trwającego śledztwa w Prokuraturze, będąc przesłuchany w marcu 2014r oraz w 2015 r wprost wskazał, że K. B. nakłaniał go do składania fałszywych zeznań przeciwko M. M., jednocześnie wskazując, że począwszy od 2010r. M. M. miał zakaz wjazdu na teren Niemiec oraz to K. B. powiedział jemu, że dostał pieniądze od M. M. na założenie firmy B., zaś

świadek nigdy pieniędzy od Skazanego nie dostał, nadto, iż K. B. wymyślał różne historie aby uniknąć odpowiedzialności w sprawie o przemyt - w wyniku czego doszło do przyjęcia winy Skazanego w zakresie czynów udziału w zorganizowanej grupie przestępczej, mającej na celu popełnianie przestępstw skarbowych,

3) przyjęcie, wbrew dowodom zebranych w sprawie, iż Skazany wziął udział w spotkaniu w P., w którym uczestniczył M. Ż. i T. Z. podczas którego miało dojść do zaproponowania T. Z. współpracy w ramach realizacji transportów pomimo, iż Skazany począwszy od 2010 r nie mógł przebywać na terenie Niemiec, który to fakt jest zgodny z treścią zeznań T. Z. złożonych przed sądem w wyniku czego doszło do przyjęcia winy Skazanego w zakresie czynów, dotyczących udziału w zorganizowanej grupie przestępczej, mającej na celu popełnianie przestępstw skarbowych.”

W oparciu o powyższe zarzuty, obrońca wniósł o: umorzenie postępowania lub uniewinienie Skazanego od zarzucanych jemu czynów, ewentualnie - przy uwzględnieniu zarzutu naruszenia przepisów postępowania - uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie.

W odpowiedziach Prokuratora Regionalnego w Szczecinie na kasacje obrońców skazanych wniesiono o ich oddalenie, jako oczywiście bezzasadnych.

Ponadto, obrońca skazanego M. M. wniósł replikę na odpowiedź prokuratora na kasację oraz odpowiedź na kasację obrońcy K. B..

### **Sąd Najwyższy zważył, co następuje.**

Kasacje okazały się oczywiście bezzasadne.

Na wstępie podkreślić należy, że mimo skazania K. B. na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, kasacja jego obrońcy podlegała rozpoznaniu z uwagi na sformułowany w niej zarzut bezwzględnej przyczyny odwoławczej, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. Podniesiony zarzut stanowi jednak równocześnie powielenie zarzutu apelacji, który został rozważony przez Sąd odwoławczy. W istocie Sądy obu instancji wypowiedziały się już w niniejszej sprawie na temat zbieżności czynu z art. 258 § 1 k.k. przypisanego w przedmiotowym postępowaniu i czynu objętego wyrokiem nakazowym Sądu

Rejonowego w N. z 09.10.2018 r. w sprawie 80 Cs 333 Js 13031/11 (531/18), a ich konstatacje w tym zakresie nie budzą zastrzeżeń.

W wyrażonych przez Sądy stanowiskach nie można stwierdzić podnoszonej przez obrońcę K. B. sprzeczności, oba Sądy zgodnie bowiem wskazały, że nie zachodzi tożsamość ww. czynów, ponieważ K. B. został w Niemczech skazany za przestępstwo pomocnictwa do oszustwa podatkowego, zaś w Polsce – za przestępstwo działania w ramach zorganizowanej grupy przestępczej. Po pierwsze, w ramach przedmiotowego postępowania przypisano skazanemu inny, szerszy okres przestępczego działania, a po drugie, co Sądy obu instancji słusznie zaakcentowały w uzasadnieniach swoich orzeczeń – w obu postępowaniach sądzone były inne czyny zabronione, na które składały się różne zachowania. Należy przyznać rację Sądowi Apelacyjnemu, że powaga rzeczy osądzonej nie może rozszerzać się na inne zachowania oskarżonego niż wynikające z zakresu przedmiotowego i podmiotowego wyroku skazującego w ramach pierwotnego skazania.

Również podnoszony w kasacji obrońcy M. M. zarzut bezzwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. z uwagi na zaistnienie okoliczności wyłączającej postępowanie, wskazanej w art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k., w szczególności w zakresie czynu popełnionego w dniu 11.02.2011 r., okazał się oczywiście bezzasadny. Zarzut ten został sformułowany w apelacji obrońcy, a Sąd II instancji prawidłowo wypowiedział się w tym zakresie na s. 2-3 uzasadnienia wyroku. Obrońca twierdzi, że karalność przestępstw ustała z uwagi na przedawnienie należności publicznoprawnych (art. 44 § 2 k.k.s.), powołując się na brak zawiadomienia podatnika o wszczęciu postępowania karnego i zawieszeniu biegu przedawnienia zobowiązania podatkowego zgodnie z art. 70c Ordynacji podatkowej. Sąd II instancji przyznał, że w realiach przedmiotowej sprawy faktycznie nie doszło do takiego zawiadomienia, ale prawidłowo uznał, że mimo to przedawnienie nie nastąpiło. Dokonał przy tym prawidłowej wykładni art. 44 § 3 i 5 k.k.s., które przedłużają podstawowy termin przedawnienia, odwołując się do § 1 i § 2 tego przepisu z użyciem spójnika „lub”. Sąd odwoławczy trafnie uznał, że w realiach niniejszej sprawy nie doszło do przedawnienia karalności przestępstw karnoskarbowych zgodnie z art. 44 § 2 k.k.s, ponieważ postępowanie karne zostało

wszczęte w okresie przewidzianym w art. 44 § 1 k.k.s., co oznacza z kolei, że podstawowy termin przedawnienia ulegał przedłużeniu o kolejne 5 lub 10 lat. Przedstawienie zarzutów M. M. nastąpiło bowiem dnia 13 maja 2014 (tom XII, k. 2628). W przypadku akcentowanego przez obrońcę czynu zakwalifikowanego z art. 65 § 1 k.k.s. w zb. z art. 91 § 1 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 9 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1,2,5 k.k.s. popełnionego 11.02.2011 r., zagrożonego karą do 5 lat pozbawienia wolności (decydujące znaczenie ma przepis, który przewiduje najsurowszą karę, czyli art. 65 § 1 k.k. – paserstwo akcyzowe), stosuje się dodatkowy 10-letni okres przedawnienia, podobnie jak do pozostałych przypisanych mu w niniejszym postępowaniu czynów karnoskarbowych, a popełnionych jeszcze później. W tej sytuacji rację ma Sąd Okręgowy, że skoro prokurator przedstawił oskarżonemu zarzuty w terminie 5 lat od dnia popełnienia czynów, a do liczenia przedawnienia przedstawionych czynów należy stosować oprócz podstawowego dodatkowy 10-letni okres przedawnienia, nie sposób uznać, że uległy one przedawnieniu.

Odnosząc się do drugiego zarzutu, w którym obrońca M. M. w pierwszej kolejności kwestionuje brak zastosowania wobec oskarżonego instytucji zawieszenia wykonania kary łącznej, powołując się na zawieszenie tej kary wobec innych oskarżonych i argumentując, że w przypadku M. M. ustalono znacznie niższą wartość uszczuplenia należności publicznoprawnych w ramach czynu z art. 258 § 1 k.k. w porównaniu do współoskarżonych, zauważenia wymaga, że dokonanie przez Sąd II instancji tego ustalenia spowodowało znaczące obniżenie kary za ten czyn – z 4 lat do roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz z 300 do 100 stawek dziennych po 100 zł, co z kolei wpłynęło na wymierzenie znacznie niższej kary łącznej. Obrońca twierdzi, że dzięki odpowiedniej modyfikacji opisu czynu M. M. uzyskał najkorzystniejszą sytuację procesową, co jednak nie jest prawdą, ponieważ przypisano mu w przedmiotowym postępowaniu najwięcej czynów spośród wszystkich oskarżonych, zaś kwota ponad 27 mln. złotych została wyjęta z opisu czynu z art. 258 § 1 i 3 k.k. tylko dlatego, że była objęta innym zarzutem (VI – przekazaniem do ponownego rozpoznania Sądowi *meriti*), który z kolei postawiono tylko jemu. Obrońca pomija przy tym zasadę indywidualizacji

odpowiedzialności karnej, a także to, że wpływ na wymiar kary ma wiele czynników – nie tylko wartość szkody, ale też m.in. rola w popełnianiu przestępstw.

W dalszej części drugiego zarzutu kasacyjnego obrońca w istocie zakwestionował ocenę dowodów i ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd I instancji, a zaakceptowane przez Sąd II instancji, właściwie powielając treść swojej apelacji. Sąd odwoławczy ponownie przeanalizował zarówno akcentowaną przez obrońcę zmianę zeznań M. B., jak też wypowiedział się w kwestii wiarygodności zeznań T. Z., próbującego w toku postępowania zmienić swoje depozycje pod wpływem K. B. oraz do ustalonej na podstawie jego zeznań okoliczności spotkania w P. (s. 17 uzasadnienia). Kwestionowanie ustaleń faktycznych poprzez przedstawianie własnych wniosków z przeprowadzonych dowodów jest dalece niewystarczające do podważenia wyroku, a na etapie postępowania kasacyjnego jest ponadto niedopuszczalne.

Z powyższych względów, nie dopatrując się w przedmiotowej sprawie zaistnienia którejkolwiek z wymienionych w treści art. 439 § 1 k.p.k. bezwzględnych przyczyn odwoławczych ani innej rażącej obrazu prawa mogącej mieć istotny wpływ na treść orzeczenia Sądu II instancji, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 535 § 3 k.p.k., zdecydował o oddaleniu kasacji obrońców jako oczywiście bezzasadnych.

Nie znajdując podstaw do zwolnienia K. B. i M. M. od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych postępowania kasacyjnego, Sąd Najwyższy na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k. obciążył ich tymi kosztami w częściach na nich przypadających.

Z tych powodów Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[as,af]